

Sygn. akt V KO 119/17

POSTANOWIENIE

Dnia 16 stycznia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

w sprawie zażalenia **M. K.**
na postanowienia prokuratora Prokuratury Rejonowej w L.
z dnia 25 października 2017 r., w sprawie 3 Ds. [...]
o odmowie wszczęcia śledztwa
po rozpoznaniu w Izbie Karnej
na posiedzeniu w dniu 16 stycznia 2018 r.
wniosku Sądu Rejonowego w L.
o przekazanie sprawy
do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,
na podstawie art. 37 k.p.k. *a contrario*

p o s t a n o w i ł:
wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 18 grudnia 2017 r. Sąd Rejonowy w L. wystąpił do Sądu Najwyższego o rozważenie możliwości przekazania, w trybie art. 37 k.p.k., innemu sądowi równorzędnemu, sprawy toczącej się wskutek zaskarżenia postanowienia prokuratora Prokuratury Rejonowej w L. z dnia 25 października 2017 r., w sprawie 3 Ds. [...] o odmowie wszczęcia śledztwa. Zawiadomienie w tej sprawie złożył M. K. i dotyczyło ono przestępstwa, jakiego dopuścić się miała – w ocenie zawiadamiającego – sędzia Sądu Rejonowego w L., orzekająca w sprawie z powództwa M. K. przeciwko P. SA o zapłatę. Argumentując swój wniosek, sąd właściwy odwołał się wyłącznie do faktu pełnienia funkcji sędziego

w Sadzie Rejonowym w L. przez osobę, której skarżący zarzuca popełnienie przestępstwa wyczerpującego dyspozycję art. 231 § 1 k.k.

Zdaniem właściwego sądu, okoliczność ta uzasadnia konieczność przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek nie może zostać uwzględniony. Podkreślić trzeba, że przekazanie sprawy na podstawie art. 37 k.p.k. winno nastąpić jedynie w sytuacji, gdy występują okoliczności, które mogą negatywnie kształtować, w wypadku rozpoznania sprawy przez sąd właściwy, obraz wymiaru sprawiedliwości. Z reguły chodzi o sytuację, gdy już samo rozpoznanie sprawy przez właściwy sąd, niezależnie od tego jakie rozstrzygnięcie by zapadło, budzić może wątpliwości i zastrzeżenia postronnego, obiektywnego obserwatora takiego procesu. W takim układzie mieszczą się zwłaszcza sytuacje, które mogą wskazywać na potencjalną możliwość stawiania zarzutu stronniczości sądu, a więc braku bezstronności orzekających w nim sędziów. Podkreśla się, że zaistnienie w określonych układach procesowych sytuacji, których ocena może stwarzać w opinii publicznej przekonanie, nawet mylne, o braku warunków do rozpoznania sprawy w sposób obiektywny winna skutkować przekazaniem sprawy w trybie art. 37 k.p.k. (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 listopada 2008 r., IV KO 130/08, R-OSNKW 2008/1/2280).

Tego rodzaju okoliczności nie wystąpiły jednak w tej sprawie. Uwarunkowania podmiotowe tej sprawy nie dają w tym wypadku podstaw skorzystania z trybu przewidzianego w art. 37 k.p.k. Trzeba mieć na względzie, że o fakcie zaistnienia przestępstwa ma świadczyć - według zawiadamiającego i w jego ocenie - nieprawidłowy i naruszający procedury prawne sposób prowadzenia, toczącego się z jego udziałem, postępowania o zapłatę w sprawie oznaczonej sygnaturą akt I Cupr [...]. Trzeba jednak mieć na względzie, że przepis art. 37 k.p.k. ma charakter wyjątkowy i powinien być zatem interpretowany w sposób restryktywny oraz stosowany tylko wtedy, gdy to dla postronnego, ale świadomego obserwatora procesu, a więc znającego w sposób ogólny reguły określonego postępowania, rozpoznanie sprawy w danym sądzie wzbudzałoby wątpliwości. Tymczasem, w niniejszej sprawie zawiadomienie o popełnienie

przestępstwa dotyczy sposobu procedowania w sprawie cywilnej. Brak jest wskazania jakichkolwiek okoliczności świadczących o zaistnieniu działań, które by się nie mieściły w ramach czynności wykonywanych w trakcie postępowania sądowego (czynności procesowych lub czynności orzeczniczych). Prawdliwość sposobu procedowania może stanowić podstawę zaskarżenia określonych czynności procesowych oraz wydanego w sprawie końcowego orzeczenia. Przedmiotem oceny w sprawie zażaleniowej nie jest zatem kwestia odpowiedzialności prawnej określonego sędziego, ale zbadanie przez uprawniony sąd, czy może się toczyć postępowania przygotowawcze w zakresie li tylko tych czynności, które są podejmowane w ramach procesu orzekania w konkretnej sprawie. Takie czynności mieszczą się bowiem w sferze wymierzania sprawiedliwości, tak jak wymiar sprawiedliwości postrzega się w art. 175 § 1 Konstytucji RP, a postępowanie sądowe dlatego jest dwuinstancyjne (art. 176 ust. 1 Konstytucji RP), aby to w ramach nadzoru judykacyjnego mieściła się kontrola ich prawidłowości. Z tego powodu nie można zgodzić się ze stanowiskiem występującego z wnioskiem sądu, albowiem dokonana ocena zażalenia będzie dotyczyła li tylko kwestii prawnych w odniesieniu do wskazanych okoliczności.

Z tych powodów orzeczono jak w sentencji postanowienia.